

N.F.S. Grundtvig "En mærkelig Røst fra Sverrig"

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.9, november 2016

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1816 (SJ: 285)

Teksten er etableret af Jon Tafdrup

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Jon Tafdrup, redigeret af Holger Berg og Klaus Nielsen

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.theol. h.c. Niels Jørgen Cappelørn

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:257]

En mærkelig Røst fra Sverrig.

Ved Slutningen af sidste Rigsdag i Sverrig 1815 udstødte Erkebiskop Lindblom og Præstestandens øvrige Fuldmægtige et trykt Omgangsbrev til hele Præsteskabet, som indeholder mange ret mærkelige Ting, og blandt andet en Underretning om Forbedringen af den svenske Bibel-Oversættelse, hvoraf Man seer, at den forbedrede Oversættelse skal udkomme *som et Forslag* til alle Sagkyndiges fri Drøftning, og herom er ikke andet at sige, end at det er, som det sig hør og bør; men det bør og siges to Gange, at paa anden Maade kan en ny Oversættelse af Bibelen aldrig faae retmæssig Gyldighed eller vinde den fornuftige Lægmands Tillid. Det Mærkeligste i hint Brev er imidlertid den Afdeling som har til Overskrift: Om Sjælesorgen og Læremaaden, og den er det, jeg her vil meddele fuldstændig i saa god en Oversættelse, som jeg kan. Der er Ord imellem, som jeg ingenlunde vilde sagt; hvorvidt jeg anseer slige Røster *i sig selv* for glædelige, veed de, der kjende mine Skrifter, og derfor skylder jeg Ingen Regnskab; men at Talen er et

mærkeligt Tidens [A:258]Tegn, maa Man vel tilstaae, og at jeg vilde ønske alle Præster i Dannemark kunde og vilde føre et lignende Sprog, skal jeg aldrig nægte.

Man har længe, hedder det i Brevet, ogsaa hos os klaget over Religionens Forfald, og medens det paa den ene Side lod, som Oplysningen tiltog og udbredte sig alle vide Vegne, medens Man saae Tiden sætte Præget af sin Smag og Udvikling baade paa den offentlige Gudsdyrkelse og den huuslige Andagt, kunde Man dog paa den anden Side ei skjule for sig selv, at Guds frygten forsvandt og gav Plads for en stedse meer almindelig Letsind, en voxende Lunkenhed og Kulde for hellige Anliggender, som, især *kiendelig* hos Almuen, truede med en Sædernes Fordærvelse og *Caracteerløshed*, lige farlig for Kirke og Stat, for *Menneskeværd* og *Nationalaand*. Hvad monne vel nu være Grunden hertil? Lad os kun ikke nægte det, den maae, i det mindste fornemmelig, søges i det sidste Aarhundredes Aand, der vil blive ved at virke saalænge til en *bedre* Aand kommer til at oplive Hovedsummen af de menneskelige Begreber og Attraer. Vi tale her ikke om Vantroens og Bespottelsens aabenbare, frække Forsøg paa at omstyrte Grundpillerne [A:259]for al borgerlig og moralsk Orden; thi slige Forsøg, hvor frygtelige de end kunne synes, finde dog seent eller tidlig deres Modvægt i den almindelige *Menneske-Forstand* og *Følelse*, der ei kan fornægte sig selv. Nei, vi tale om de langt farligere, gjentagne Forsøg paa at gjøre verdslig Viisdom til Religionens Lavværge, lade den maale Troen med sin egen korte Alen og stække den derefter og ordenlig *mene Man gjør Gud en Tjeneste dermed*. For at gjøre en Slægt, der vilde *begribe* eller forkaste Alt, Religionens Væsen ret øiensynlig, reev Man *Mysteriernes hellige Slør* fra hendes Ansigt og fravendte hende *Glorien*, som fra Arilds Tid omstraalede hendes ærværdige Isse. Haabets Anker faldt ud af den Haand, der nu skulde gjøre Gavn i Borgerlighedens Tjeneste, og hendes Skuldre, som fordem bar det hellige Kors, Troens og Kjærlighedens Seiersbanner, nedknugedes nu under Moralens kolde og tunge Steentavler. Omklædt efter et vægelsindet Døgns Nykker og Luner, omskabt efter hver ny Philosophisk Skygge, var hun ei længer den *sublime*, velsignede, kraftige Livets og *Dødens Læremoder*, som, indført i Verden af Jesus og Hans Apostler, husvalede Hjertet, stillede Lysternes Uveir, helligede Villien og *den oprørske, vildfarende Fornuft* til Fange under Troens Lydighed. Foragtet af den selvgjorte Viisdom, ukjendelig for den fromme Eenfoldighed, magtesløs og forstummet stod hun for de usle Dødelige, som forlangde Raad og Bistand, Lys og Trøst under Livets Fristelser og Lykke-Skifter, i Tidens Vilderede og i Gravens Nat, og efterhaanden blev hun til saa tom en Skygge, eller dog et livløst Legeme, hendes rette Væsen, hendes levende Aand syndes daglig mere forsvundet af Jorden. O, Jorden blev øde og tom, og der var Mørke [A:260]over Dybet, over Dybet i de Sjæle og

Hjerter, som af allehaande Vildfarelser havde ladet sig forlokke fra Eenfoldigheden i Christo og Hans mægtige Ord.

Brødre! vi have seet Følgerne af disse Menneske-Paafund, vi have sukket over den menneskelige Hovmods unyttige Umage med at maale Guds Dybde og Gudfrygtighedens store Hemmelighed, men *frygtet have vi ikke*; thi Mesteren sagde: paa Helligdoms-Bjerget vil jeg bygge min Kirke, og aldrig skal Helvedes Porte vorde den overlegne; en liden Stund kan Menneskeheden vel lade sig forvilde af Blændværk, men Hjerte og Sandhed kræve dog ogsaa deres Ret, seierrig og *forskjønnet* skal Evangeliets gamle Lærdom løfte sig paa Dyngen af Døgnets faldne Systemer og Fiendernes sønderknuste Vaaben; med handthævet Majestæt, mild og miskundelig skal den himmelske Sandhed oplade sin miskjendte Helligdom og der, hos Ham som ene formaaer at *vederkvæge*, der skal den mødige, forvildede Tanke finde Hvile og Lys, der skal den Svage finde Kraft, den Bodfærdige Naade, den Besværede Lise. Alt aflægger Man at skamme sig ved Christi Evangelium og nærmer sig daglig mere Erkjendelsen af vor Trang til dets Veiledning, Følelsen af dets Kraft; alt seer Man Verdens-Mennesker forlade deres jordiske Bedrift, for at love og tilbede Gud i Zion med den Hob, som holder Høitid; selv i Hovedstaden seer Man Høie og Lave sanke sig om trofaste Lærere, som prædike Christum, den Korsfæstede, til Omvendelse og Troe, til Samvittighedsfred og Forsoning, og hine Socinianismens og Deismens matte Efterkvæk møde stigende Mishag, vorde daglig mere sjeldne og mindre farlige, og vil efterhaanden forstumme. Ved de store Lærdomme, som lyde fra rystede Throner og blodige **A:261**Lande, skal Letsindigheden besinde sig, *Ligegyldigheden opvarmes*, Vantroen *skjule sig* beskjemmet, og Man skal indsee, at Guds frygt og Retfærdighed ophøie et Folk, og Man skal sjunge om Seier med Glæden i de Retfærdiges Pauluner. Daglig skal Man mere enes om den trøstefulde Vished, at Han, som kom til Verden for at vidne om Sandhed, og i Hvis Mund blev ikke fundet Svig, at Han har ogsaa *reent og klart* aabenbaret os alt Guds Raad og Villie til vor Salighed; at Han, Glandsen af Guds klare Lys, ei behøvede at læmpe sig efter en fordomsfuld Samtids indskrænkede Begreb, da Han for alle Tider og Lande kundgjorde om vor Fordærvelse og Opreisning, om de Hindringer som møde paa Helligjørelsens Vei, om de *aandelige* Fiender vi have at bekjæmpe, de Naademidler der ere os skjænkte til Styrkelse og Trøst, de Pligter vi have at opfylde, og det Haab til hvilket vi ere kaldte. Nei, Han *den gode Hyrde misleder os ikke*, og hvo som vil gjøre Guds Villie skal vel mærke at Christi Lærdom er af Gud, os tilkommer det trolig at følge Hans Anviisning, os paaligger det at lyde Hans Bud, stole paa Hans Forjættelser og forkynde *Hans rene Ord*, uden enten at lægge dertil eller tage derfra; thi Himmel og Jord skal forgaae, men *Jesu Ord skal ikke forgaae*.

Brødre! glæder eder med os, at disse *ældgamle* Sandheder, om de end enstund have været glemte og uændsede, dog leve op igjen og komme daglig meer tilsyne i al deres guddommelige Høihed og Eenfoldighed! ved Hjertets og *Erfaringens* forenede Vidnesbyrd skal Verden stedse mere overtydes om, at Ingen kan lægge anden Grundvold end den som lagt er, nemlig *Jesus Christus*, den Grundvold og Klippe, paa hvilken alt Menneskeværd, al Dyd og Salighed, alle Forjættelser baade om dette og om det tilkommende Liv monne hvile. Men os, Religionens Tjenere, er det, som skal vaage og bede, saa Stagen med det brændende Lys ei vorder bortflyttet, os er det, som skal vogte det betroede Gods og see efter at Ingen fortabes, af dem som ere os givne, og dertil vil vi ønske hverandre indbyrdes den barmhjertige Guds Naade og Velsignelse.

Saa lyder Talen, og vist skal det attende Aarhundredes Eftersinkere bekjende, at de ei nylig have seet et mere truende Manifest, ligesom alle Christne bør glæde sig ved den Vished, at *ensteds* paa Jorden gaaer sikkerlig den Spaadom i Opfyldelse, som her forkyndes, og hvi skulde det dog ei være hos os, opfyldes her i *Kjærlighed og Sandhed!*

N. F. S. Grundtvig,
Præst.